

Corina BUȚEA*

**ȘCOALA POLITICĂ ADMINISTRATIVĂ DE LA BRĂILA
(1951-1959). PRIVIRE GENERALĂ.**

Rezumat: În România, la fel ca în toate celelalte țări comuniste, principala prioritate a comuniștilor a fost aceea de a schimba societatea, de a o transforma într-una cu totul nouă. Educația a reprezentat principala cale către obținerea unei Români comuniste. În fiecare oraș au fost create școli speciale, în care oamenii erau educați în spiritul comunismului. În Brăila, a fost înființată o școală politico-administrativă, unde studenții erau familiarizați, întâi de toate, cu ideologia comunistă, și, în al doilea rând, cu activitățile administrative. Principalul scop al acestor activități era acela de a crea o nouă societate, fundamentată pe proprietatea comună asupra mijloacelor de producție și caracterizată de absența claselor sociale.

Cuvinte cheie: *comunism, ideologie, educație politică, administrație socialistă, societate.*

**THE POLITICAL ADMINISTRATIVE SCHOOL FROM BRĂILA
(1951-1959). AN OVERVIEW**

Abstract: In Romania, as in all the other Communist countries, the major priority of the Communists was to change, to transform the society in a totally new one. The education was the main way towards the creation of a Communist Romania. In every city, there were created special schools where people were educated in the spirit of Communism. In Brăila, a political administrative school was created, where students were introduced, first of all, to the Communist ideology, and secondly, to administrative activities. The major purpose of these activities was to create a new society, structured upon the common ownership of the means of production and characterized by the absence of social classes.

Keywords: *Communism, ideology, political education, socialist administration, society.*

* Universitatea „Dunărea de Jos” Galați (buteacorina@yahoo.com).

Danubius, XXXII, Galați, 2014, pp. 369-382.

Învățământul de partid din România a fost creat după model sovietic și avea drept obiectiv formarea de cadre (activiști de partid) care, după absolvire, să aibă în vedere ocuparea unor funcții de răspundere în structurile centrale și locale ale Partidului Comunist. Prin intermediul învățământului de partid se urmărea „ridicarea nivelului ideologic” al membrilor de partid, menirea acestuia fiind, după cum însuși Gheorghe Gheorghiu-Dej afirma, acela de a educa oamenii „în spiritul devotamentului față de democrația populară și socialism, în spiritul urii neîmpăcate împotriva provocatorilor de război și a uneltelor lor, împotriva claselor exploatare, a celor care răspândesc zvonuri, împotriva acelor care caută să împiedice construirea socialismului în țara noastră”¹. Școlile de partid nu pregăteau doar funcționari care să asigure îndoctrinarea tuturor membrilor de partid, dar reprezentau și școli de formare a unei „nobilimi de stat” socialiste, prin pregătirea cadrelor conducătoare².

Dat fiind faptul că, pentru a merge înainte, țara „are nevoie de milioane și milioane de făuritori conștienți ai noii societăți, având nevoie de largi mase de oameni pregătiți din punct de vedere profesional, politic și cultural, partidul și guvernul a început o acțiune de școlarizare și de luminare a maselor fără precedent în țara noastră, a trecut la o acțiune de calificare, de pregătire a cadrelor de conducere a Sfaturilor”³. Astfel, „când pe plan internațional lupta ideologică între lagărul războinic imperialist anti-democratic și lagărul păcii se ascute, iar în țara noastră eforturile pentru ridicarea condițiilor materiale, culturale și sanitare ale maselor sporesc - când oamenii muncii din R.P.R., având ca luminos exemplu primul stat al socialismului victorios - Uniunea Sovietică - și conduși de partid pun bazele socialismului”⁴ și din cauza faptului că oamenii muncii „pe lângă frumoase realizări au avut și unele părți negative” realizând unele greșeli din cauza lipsei de orientare dar și a pregătirii politico-profesionale, în anul 1951, la Brăila, s-a luat decizia înființării unei *Școli Politice Administrative*, care a funcționat până în 1966.

Scopul nou createi instituții era să asigure stabilitatea cadrelor Partidului Muncitoresc Român. A luat naștere astfel o serie de cursuri de pregătire a cadrelor din comitetele locale, atât o pregătire din punct de vedere politic, ideologic, dar și o pregătire din perspectivă administrativă.

La școala nou înființată erau repartizați președinții, vicepreședinții, șefii și secretarii secțiunilor de cadre și instructorii din raioane și orașe din regiunile Suceava, Botoșani, Iași, Bacău, Putna, Bârlad, Galați, Buzău, Constanța și Ialomița. Pentru început, durata cursurilor a fost de 3 luni și se desfășurau în

¹ Nicoleta Ionescu-Gură, *Stalinizarea României. Republica Populară Română 1948-1950: transformări instituționale*, București, Editura Bic All, 2005, p. 249.

² Mihai Dinu Gheorghiu, *Intelectualii în câmpul puterii. Morfologii și traiectorii sociale*, Iași, Editura Polirom, 2007, p. 15.

³ SJAN Brăila, Fond Șc. Ad. Brăila, dosar 1/1951, f. 1

⁴ *Ibidem*.

conformitate cu instrucțiunile emise de Comisia de Stat a Sfaturilor Populare. Durata unui curs de instruire a variat de la 3 luni în perioada februarie-octombrie 1951, pentru ca din data de 25 octombrie 1951, ca urmare a necesității aprofundării materiei, durata cursurilor să se mărească la 6 luni. Din data de 1 octombrie 1952 și până în anul 1954 se revine la durata de 3 luni și se vor instrui doar președinți și secretari din comunele Regiunii Galați.

Școala Politică-Administrativă se încadrează în categoria școlilor care organizau cursuri de partid de trei luni, considerate ca „principalele rezervoare de cadre medii ale partidului”⁵, în cadrul cărora cursanții erau scoși din producție.

Pentru primul curs, din perioada 12 februarie - 15 mai 1951, au fost repartizați un număr de 70 de cursanți - președinți, vicepreședinți, secretari și șefi de secțiuni de cadre de raioane și de orașe, din regiunile Suceava, Botoșani, Iași, Bacău, Putna, Bârlad, Galați, Buzău, Constanța și Ialomița, cărora li s-au predat 50 de lecții (plus lecția de deschidere) de către 42 de lectori. Din numărul total de lectori folosiți, 21 au făcut parte din colectivul de propagandiști ai Cabinetelor de Partid din Brăila și Galați, aceștia predând în special lecțiile cu caracter ideologic. Ceilalți care au predat lecții cu caracter profesional-administrativ au fost recrutați de către președintele regiunii Galați, cu avizul cabinetelor de partid din Galați sau Brăila, dintre diverși specialiști sau tehnicieni.

Elevii au fost împărțiți în 4 grupe, pentru ca mai apoi să se restrângă la 3 grupe. În susținerea lecțiilor au fost folosite atât metoda interogativă cât și metoda referatului. Se desfășurau și lecții recapitulative, astfel după lecția 24, la jumătatea cursurilor, a avut loc primul seminar recapitulativ, în zilele de 29 și 30 martie, pentru care pregătirea a durat 3 zile jumătate iar seminarul o zi și jumătate. Cel de-al doilea seminar recapitulativ a avut loc în zilele de 14 și 15 mai iar pregătirea a durat 2 zile jumate. Reacțiile elevilor erau atent studiate și notate, după cum urmează: „elevii au privit cu mult interes seminariile recapitulative, folosind zilele de pregătire pentru a mai clarifica întregul material și pentru a nu rămâne unele chestiuni nelămurite, iar lectorii de asemenea au dat atenția cuvenită sarcinei ce li s'a încredințat de a contribui prin munca lor la ridicarea nivelului ideologic și administrativ - profesional al tov. cursiști”⁶.

Pe lângă reacțiile elevilor, modul de abordare și de predare al lecțiilor era studiat și notat cu calificative. Ca orice pedagog care se respectă, cei care țineau cursurile nu se puteau prezenta în fața elevilor fără o pregătire prealabilă. Lectorii studiau materialul necesar, predând astfel „lecții frumoase, atrăgătoare, bine sistematizate și presărate de exemple, actualizând temele respective și legându-le de evenimentele interne și externe”⁷. În cadrul lecțiilor a fost evidențiat rolul partidului cât și „sprijinul generos și permanent dat de Uniunea Sovietică”⁸. În

⁵ Nicoleta Ionescu-Gură, *Nomenclatura Comitetului Central al P.M.R.*, București, Editura Humanitas, 2006, p. 107.

⁶ SJAN, Fond Șc. Ad. Brăila, dosar 1/1951, f. 3.

⁷ *Ibidem*.

⁸ *Ibidem*.

timpul lecțiilor, în general, se comunica în primul rând planul lecției, pentru ca acesta să fie tratat pe puncte. Ca o apreciere generală, în principal, 7 lecții au fost predate foarte bine, 36 de lecții bine, 4 lecții mulțumitor și 4 lecții slab⁹. În ceea ce privește atitudinea cursanților, aceștia „au dovedit mult interes pentru cursuri, fiind pătrunși de necesitatea de a-și ridica neconținut nivelul cunoștințelor ideologice și profesionale ... mulți dintre elevi ... și-au exprimat marea bucurie și recunoștință pentru Partidul nostru care le dă posibilitatea să devină conducători mai bine pregătiți, mai bine înarmați, mai folositori în munca ce duc pentru înfăptuirea noii societăți socialiste în patria noastră”¹⁰, spre exemplu „tov. Crăciun și Corneanu cari deși în vârstă, au dovedit sârguință, atenție, ordine și disciplină, servind de exemplu și celorlalți elevi”¹¹. Dată fiind lipsa de materiale, cărți și broșuri, indicate ca material bibliografic, chiar elevii au venit cu broșuri și material ideologic pentru susținerea pregătirii.

În ceea ce privește cazarea cursanților, aceasta s-a realizat cu greu, prin împrumutarea cazarmamentului (pături, cearceafuri, perne saltele) și paturilor necesare școlii de la Facultatea de Îmbunătățiri Funciare Galați, Stațiunea Balneară Lacu-Sărat și diferite alte școli. Cursurile se țineau în sala festivă a Sfatului Raional, iar seminariile se desfășurau în săli mobilate cu bănci și mese împrumutate de la alte școli. Pentru buna funcționare a cursurilor, a fost pus la punct un regulament de ordine interioară, afișat în toate sălile de seminar și în dormitoare. S-a pus la punct și o cantină proprie a școlii, dotată cu tot ceea ce era necesar. Se procurau alimente pentru cantină, ouă, brânză, porci de la fermele de stat, asigurându-se astfel elevilor 3 mese zilnice.

Primul comisar al Poporului pentru Instrucția Publică din URSS, Anatolii Vasilevici Lunacearski, responsabil de sectorul cultură și educație, susținut de către Lenin, avea drept sarcină așezarea învățământului pe baze cu totul noi, revoluționare. Conform lui Lunacearski „școala trebuia să devină o sursă de propagandă, un izvor de cunoștințe, de instruire practică și de educație cetățenească”¹². Din punctul său de vedere „filmul poate lărgi orizontul școlii la infinit, reprezentând un mijloc puternic de sprijin al practicii, atât în școala elementară, cât și în școala medie sau în învățământul superior”. „În școală, filmul va juca nu numai rolul unui instrument pasiv de proiecție, bazat pe o filmotecă proprie sau centrală; într-o școală bine organizată trebuie să aibă loc și filmări, trebuie cultivată deprinderea de a alcătui o mică filmotecă proprie cu pelicule realizate în timpul unor expediții cu caracter didactic, organizate de școală”¹³. „Filmul reprezintă o complicare, dar, în același timp, și o perfecționare a

⁹ *Ibidem*, f. 3-4.

¹⁰ *Ibidem*, f. 4.

¹¹ *Ibidem*.

¹² A.V. Lunacearski, *Despre educație și învățământ*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1978, p. 26.

¹³ *Ibidem*, p. 176-177.

«ochiului» școlii... Cu siguranță că în numai câțiva ani filmul va ocupa în școală un loc la fel de solid, ca tabla sau creta școlară»¹⁴.

În această direcție, pentru ridicarea cunoștințelor culturale ale elevilor, erau organizate, în timpul liber, sesiuni de vizionare a diferite filme sau piese de teatru. Dintre piese de teatru putem enumera: „Cui i se supune vremea”, „Cine-i vinovat”, „Burghezul gentilom”, s-a luat parte la spectacolul dat de teatrul de estradă „Estrada primăverii”, „Taraful Gorjului”. Dintre filme se vizionau „Copiii căpitanului Grand”, „Căderea Berlinului - ambele ediții”, „Bătălia Stalingradului” - ambele serii, „Petrolierul Derbend”, „Apărarea Zarizin”, „Bârlogul lupilor”, „Matei Gâscaru”, „Departa de Moscova”, „Povestea unui om adevărat”¹⁵.

De asemenea, se realizau vizite în întreprinderi industriale, cum ar fi Uzinele Metalurgice „Progresul”, Întreprinderile Metalurgice Dunărene și fabrica de bere „Delta”, toate aflate în Brăila. Pentru a se cunoaște activitatea gospodăriilor agricole colective, au fost vizitate, la 1 aprilie 1951, G.A.C. „Ștefan Gheorghiu” din comuna Osmanu, raionul Brăila, iar la 15 aprilie același an G.A.C. „Fruntașe 11 iunie 1948”, comuna Pechea, raionul Galați¹⁶.

După cele 3 luni de zile se considera că școala folosea în mare măsură cursanților, deoarece aceștia plecau „cu o sumă de cunoștințe ideologice și culturale bune conturate și cu un bagaj de cunoștințe profesionale - administrative mult îmbunătățit, lucru care-i va ajuta ca în muncile de conducători ai Sfaturilor Populare, cele mai largi organizații de masă, să aibă o justă orientare, muncind mai bine în folosul clasei muncitoare și țărânimii muncitoare, în spiritul luptei de clasă, pentru propagarea internaționalismului proletar și spre a constitui verigă în întărirea frontului păcii, democrației și socialismului și asigurarea bunei stări a maselor largi populare”¹⁷.

„Scopul școlii a fost de a înarma cadrele cu cunoștințe de bază ideologice și administrative, revoluția culturală inițiată de Partid, ducându-se cu intensitate în Republica noastră. Se atrage atenția asupra unor principii de bază care trebuie avute în vedere în munca cadrelor:

1. Conducerea de către Partid a Sfaturilor Populare.
2. Antrenarea maselor la conducerea treburilor obștești.
3. Lupta de clasă în etapa actuală.
4. Legalitatea socialistă.”¹⁸

Pentru ce-a de-a doua serie care a avut loc între 23 mai și 18 august 1951, au fost repartizați 70 de cursanți, președinți, vicepreședinți, secretari, șefi ai secțiunilor de cadre și instructori de raioane și orașe după cum urmează¹⁹:

¹⁴ *Ibidem*, p. 177.

¹⁵ SJAN, Fond Șc. Ad. Brăila, dosar 1/1951, f. 6.

¹⁶ *Ibidem*.

¹⁷ *Ibidem*, ff. 7-8.

¹⁸ *Ibidem*, f. 31.

¹⁹ *Ibidem*, f. 18.

Regiunea Suceava - 9 tovarăși; Regiunea Botoșani - 5 tovarăși; Regiunea Iași - 5 tovarăși; Regiunea Bacău - 10 tovarăși; Regiunea Bârlad - 6 tovarăși; Regiunea Putna - 8 tovarăși; Regiunea Galați - 7 tovarăși; Regiunea Constanța - 8 tovarăși; Regiunea Buzău - 6 tovarăși; Regiunea Ialomița - 6 tovarăși.

„Elevii au fost recrutați de Comitetele Executive ale Sfaturilor Populare din cele 10 regiuni, care în general au ținut seamă de recomandările din circulara Comisiunii de Stat a Sfaturilor Populare nr. 31902/1950, în sensul că s’au ales dela fiecare Sfat Raional sau de oraș câte un singur om, luându-se măsuri ca în lipsa acestuia să funcționeze un înlocuitor”²⁰.

Pentru această serie s-au predat 49 de lecții și lecția de deschidere, de către 37 de lectori. O parte dintre lectori făceau parte din colectivul de propagandiști ai Cabinetelor de Partid Brăila sau Galați, aceștia predând în special lecții cu caracter ideologic. Ceilalți lectori care au predat lecții cu caracter profesional-administrativ au fost recrutați dintre membrii Comitetului Executiv Regional Galați și șefii secțiunilor. S-au ținut ședințe de organizație, în care se analizau probleme de învățământ și felul de comportare al elevilor. În toate ședințele de analiza muncii pe seminarii s-a folosit critica și autocritica, elevii dovedind că apreciază importanța criticii și autocriticii. S-au organizat „întreceri socialiste” între seminarii cu următoarele puncte:

„- Însușirea materialului predat în cele mai bune condițiuni de toți tov. din seminarii.

- Respectarea strictă a Regulamentului de Ordine Interioară și a punctualității la orele de pregătire și seminarii.

- Lichidarea lipsurilor avute și în special a întârzierilor din învoiri.”²¹

În susținerea cursurilor conducerea școlii s-a ghidat după un *plan de muncă* elaborat de Direcția de îndrumare și coordonare a Sfaturilor Populare care cuprindea sarcini ca vizionarea de filme, teatre, vizitarea de întreprinderi și G.A.C. recenzii și excursii.

S-au vizionat în colectiv 19 filme după cum urmează²²: „V.I.Lenin”, „Călăreții din Calabria”, „Patru inimi”, „Jurământul”, „Viața învinge”, „Valea Diavolului”, „Întâlnire pe Elbe”, „Complotul Condamnaților”, „China Eliberată”, „Cotitura cea Mare”, „Poveste cotidiană”, „Submarinul PK”, „Băiatul din Taiga”, „Vara Îmbelșugată”, „Patriotul I-II”, „Mascarada”, „Omul cu 1000 de fețe”, „Hoții de biciclete”, „Iubirea nu moare”.

Teatre:

1. „Școala femeilor”
2. Spectacol muzical de vară turneu de la București
3. Circul Peledium

Cu sprijinul Comitetului Executiv al Sfatului Popular orașului Brăila s-au organizat două excursii în Deltă, una la Cabana Vânătorilor și una pe Canalul

²⁰*Ibidem*, f. 18.

²¹*Ibidem*, f. 13.

²²*Ibidem*, f. 15.

Filipoiu. S-a vizitat și G.A.C. Osmanu, pentru documentare în munca practică pe teren cât și 3 întreprinderi din orașul Brăila – Întreprinderile Metalurgice Dunărene, Uzinele Metalurgice Progresul și Fabrica de Bere Delta. A existat și o gazetă de perete intitulată „Glasul Școlii” unde cursanții participau cu articole în spirit critic și autocritic, în scopul ajutorării reciproce în „lichidarea unor lipsuri”²³. Gazeta a apărut în 5 ediții cu 41 de articole „care a oglindit viața internă a școlii și felul cum trebuie însușit materialul predat cât și lipsurile unor tovarăși în activitatea lor în școală”²⁴.

În ceea ce privește *conducerea școlii*, aceasta a fost asigurată de²⁵:

„- Director- tov. Petre Ioan. A funcționat în continuare. Este lucrător lăcătuș de la Uz. Metalurgice „Progresul” Brăila. Activist de Partid care a avut numeroase munci de răspundere ca secretar de sector P.M.R., lector al cabinetului de Partid Brăila, predând lecții marxist-leniniste și diferite conferințe. Are 3 clase Industriale, vârsta 40 de ani

- Asistenți: - tov. Vasilescu Cornelia- seminar I. A funcționat în continuare. A fost laborantă, apoi bibliotecară la școala specială de 2 ani Brăila. A fost propagandistă la cursurile serale de Partid. Are 8 cl. Liceu Teoretic. Vârsta 24 ani.

- tov. Țurcanu Alexandru- asistent seminar II. A funcționat în continuare. Este funcționar de la I. M. D Brăila. Are cursul seral de partid Brăila, bacalaureat, Liceul Teoretic. Vârsta 28 ani.

- tov. Ionescu Gheorghe – asistent seminar III. A funcționat în continuare numai până la 6 iunie, când fiind bolnav TBC. pulmonar – a trecut în concediul medical. Este desenator tehnic de la U.M. „Progresul”- Brăila. Activist și fost resp[onsabil] organizatoric al Județenei P.C.R. Brăila și apoi membru în Comitetul Județean P.M.R. Brăila. Are un curs de 45 de zile la Universitatea „Ștefan Gheorghiu” – București. Studii: 6 cl[ase] Liceu Industrial. Vârsta 30 ani.

De la 15 iunie a fost înlocuit cu tov. Mitescu Ștefan- fost director administrativ la șc. specială de 2 ani Brăila și lector al Cabinetului de Partid Brăila. Studii Școala Comercială Superioară. Vârsta 37 ani.

- Tov. Noaghe Eustratos care a funcționat dela 2 febr. – 1 martie 1951, când a fost chemat în muncă de Partid. Dela 23 iunie a revenit ca asistent la seminarul IV. Este lucrător cazangiu dela Șantierul Naval „Viitorul” Brăila. Are școala medie de Partid de 3 luni – Brăila și a fost timp de un an activist a Județeană U.T.M. – Brăila. Are 7 cl[ase] Primare. Vârsta 28 ani”.

În ceea ce privește munca acestora, directorul „a desfășurat o activitate f. folositoare școlii, este un tov. cu frumoase calități - sincer atașat Partidului, care muncește cu multă plăcere, negândindu-se nici un moment că sarcina ce are este numai temporară”²⁶. S-a interesat de problemele din gospodărie, de bunul mers al cantinei, a asistat la predarea majorității lecțiilor. Munca asistenților s-a rezumat la

²³ *Ibidem*.

²⁴ *Ibidem*.

²⁵ *Ibidem*, f. 20.

²⁶ *Ibidem*.

asistarea cu regularitate la predări, apoi pregătirea și dezbaterile problemelor în colectiv, împărțirea materialului bibliografic și a materialului documentar către elevi, îndrumând și controlând pregătirea în seminarii a acestora.

La *seminarii* se folosea metoda interogativă, metoda referatului și metoda discuțiilor, metode indicate prin instrucțiunile Comisiei de Stat a Sfaturilor Populare. La jumătatea perioadei de învățământ a avut loc primul seminar recapitulativ iar al doilea seminar la sfârșitul perioadei. Înainte de seminarii s-au dat timp de 2 ore lucrări scrise elevilor, cu câte 5 probleme, 3 ideologice și 2 administrative iar pentru pregătirea seminariilor s-au oferit din timp cursanților chestionare cu întrebări.

La susținerea lecțiilor, pe lângă materialul bibliografic indicat de Comisiunea de Stat, s-a mai folosit și material bibliografic suplimentar²⁷. „Astfel, la lecția a 3-a și a 14-a s-a folosit cartea Prof. F. Coșelev *Calea colhozurilor- calea spre socialism*- Ed. P.M.R., 1948; *Victoria regimului colhoznic în U.R.S.S* din colecția ARLUS, Ed. C. Rusă, 1949.

La lecția 4-a, ca material facultativ: I. Rachmuth *Teoria valorii* (1949) și I. Rachmuth: *Acumularea capitalului și sărăcirea clasei muncitoare* (1950).

La lecția 5-a și lecția 20-a: V.V. Corionov, *Statele Unite ale Americii- țara capitalismului parazitat în putrefacție*, Ed. de Stat, 1951; Horia Liman, *Noi nu vă iubim, domnilor din America* , Ed. de Stat, 1949; „Pentru pace traică, pentru democrație populară”, Nr. 30 (57/1950). art. *Să zădărniciți complotul agresorilor împotriva păcii, vieții și libertății popoarelor*, - „Revista Probleme Externe” – art. *La jumătate de veac*.

La lecția 8- a: Vasile Dinu, *Învățătura marxist-leninistă despre stat*, Ed. P.M.R., 1949.

La lecția 9-a: I. Franțev, *Naționalismul - arma reacțiunii imperialiste*, Ed. P.M.R.

La lecția 11 și 41: C.V. Ostrovitianov, *Sistemul economic socialist și superioritatea lui față de sistemul capitalist*, Ed. P.M.R., 1948.

La lecția 10-a: A.A. Jdanov „Despre situația internațională”, Ed. P.M.R., 1948; O. Bozrevatel „Situația internațională” din „Probleme externe”, nr. 2, Febr. 1951.

La lecția 13: *Alianța între clasa muncitoare și țărănimea muncitoare*, „Scânteia”, nr. 2046 din 23 mai 1951; *Țărănimea muncitoare e principalul aliat al clasei muncitoare*, „Scânteia”, nr. 1956/1948.

La lecția 15: *Ce am văzut în Uniunea Sovietică*, broșură, Ed. P.M.R., 1949.

La lecția 29: *Sovietul sătesc*, din colecția ARLUS.

La lecțiile 25-30: s’au folosit afară de materialul documentar dela Comisiunea de Stat și „Hotărârile și Regulamentele de funcționare a Sfaturilor Populare”.

La lecția 40: I. Kișinevschi, *Desvoltarea culturii în R.P.R.- contribuție de seamă la opera de apărare a păcii*, Ed. P.M.R., 1949.

²⁷*Ibidem*, ff. 26-27.

La lecția 48: Zamfir Brumar, *Despre morala proletară*, Ed. P.M.R., 1949.

La lecția 7-a: „P.M.R. forța politică conducătoare în Statul nostru de democrație populară” s’au folosit raportul tov. Gh. Gheorghiu-Dej „30 de ani de luptă a Partidului sub steagul lui Lenin și Stalin”, Ed. P.M.R., 1951.- „30 de ani de luptă a Partidului 1921-1951”, Ed. P.M.R., 1951, precum și seria întregă de articole de fond apărute în luna Mai - Iunie 1951 despre Partid – în ziarul *Scânteia*.- S’au folosit în permanență articole din ziarul „Scânteia”, „România liberă”, „Pentru pace trainică” și alte publicații care aveau aplicație la lecțiile școlii.”

Înființată la începutul anului 1951 în regiunea Galați, Școala de trei luni de la Brăila, pentru cadrele de conducere ale raioanelor și orașelor, a funcționat în 2 serii a câte 3 luni. „Deși – incontestabil - că școala de 3 luni a folosit în bună măsură elevilor celor două serii ce a urmat-o - totuși Partidul și Guvernul în grija plină de dragoste față de cadrele Sfaturilor Populare, a socotit că e necesar pentru aprofundarea și mai temeinică a pregătire a acestora, s’o transforme în școala de 6 luni cu un program mai bogat și cu posibilități de calificare mai înalte a cadrelor noastre de conducere a Sfaturilor Populare. Astfel că dela data de 25 octombrie 1951, școala noastră transformată în școala de 6 luni a primit elevi din 10 Regiuni ale țării după cum urmează: Suceava, Botoșani, Iași, Bacău, Putna, Bârlad, Galați, Buzău, Ialomița și Constanța, care au funcții de președinți, vicepreședinți, secretari ori Șefi de Secțiuni Cadre, de raioane și orașe”²⁸.

Astfel, în perioada 25 oct. 1951 - 17 aprilie 1952 s-au predat 74 de lecții, organizate în 7 cicluri, după cum urmează²⁹:

- «- Ciclul Ist. P.C. (b) – 15 lecții
- Ciclul Const. Socialismului - 17 lecții
- Ciclul Noțiuni de Ist. P.M.R. - 5 lecții
- Ciclul Construcția de Partid - 10 lecții
- Ciclul Constr. de Stat și R.P.R. - 7 lecții
- Ciclul Politica Mondială - 8 lecții
- Ciclul Profesionale - 12 lecții»

Lecțiile au fost predate de 45 de lectori activiști ai Cabinetelor de Partid Brăila și Galați și Șefi de Secțiuni din Regiunea Galați și Raionul Brăila pentru lecțiile profesionale. Recrutarea lectorilor s-a făcut de către Cabinetele de Partid Brăila și Galați pentru lecțiile ideologice, iar pentru lecțiile profesionale de către „tov. Președinte și tov. Șef al Instruirii Cadrelor Regiunea Galați”. Cursurile s-au desfășurat conform instrucțiunilor primite la ședințele de instructaj ținute la București, la Secția Organizatorică de pe lângă Președinția Consiliului de Miniștri, la Serviciul Instruirii Cadrelor.

Cei 51 de elevi au fost împărțiți în 4 grupe de seminar conduse de Vasilescu Cornelia, Turcan Alexandru, Mitescu Ștefan, Naghe Eustratos. În luna ianuarie orele de clasă s-au împărțit pe cele 7 cicluri, pentru ca din luna februarie să se

²⁸*Ibidem*, f. 36.

²⁹*Ibidem*, f. 36.

desființeze grupele de studii, punându-se accentul pe studiul individual. O sarcină care reieșea din planul de muncă al școlii era vizionarea de filme, teatre, recenzii și conferințe³⁰, în această perioadă s-au vizionat în colectiv 26 de filme: „Inima Rece”, „Volga-Volga”, „Povestea unui om adevărat”, „Judecata Onoarei”, „Submarinul P.K.8”, „Căderea Berlinului”, Seria I și a II-a, „Primăvara Înelșugată” „Când trandafirul înflorește”, „Ucraina Înflorește” „Nastratin Hoge”, „Tânăra Gardă”, Seria I și II, „Femeile Vesele”, „Octombrie 1917”, „Omul cu 1000 de fețe”, „Nimeni nu știe nimic”, „Ivan cel Groaznic”, „Copilul Dunării”, „Brigadierul Aerului”, „Lumina la Coordi”, „Tvețca”, „Cei 7 Viteji”, „Oameni curajoși”, „O noapte furtunoasă”, „Viața în colhoz”, „Sportivii în URSS”. S-au urmărit 5 piese de teatru: „Bădăranii”, „Crângul de Călini”, „2 Lagăre”, „O noapte furtunoasă”, „Căsătoria”. S-au făcut recenzii la următoarele cărți: *Atelierul de foc*, de Boris Polevoi, *Pământ deștelenit*, de Mihail Solohov, *Chezășia Păcii*, de V. Sopko, *Așa s'a călit oțel*, de N. Ovstrovski. S-au vizitat următoarele întreprinderi: DRNC și IMD din orașul Brăila, carierele de piatră din raionul Măcin, cât și GAC Râmnicelu, S.M.T.I. MAI din Raionul Brăila.

Se organizau ore de cultură generală pe următoarele materii: matematici, istorie, geografie și limba rusă. Profesorii veneau cu regularitate, „dând o deosebită atenție în predarea acestor materii știind că în felul acesta contribuie la construirea socialismului”. S-a organizat un program artistic cultural compus din coruri recitări și o piesă de teatru intitulată „Legea celor mulți” din Buletinul Cultural Nr. 12/951; s-a prezentat și un program artistic la Stația de Radio Amplificare Brăila, compus din coruri și recitări³¹.

Din anul 1952 și până în anul 1954, se revine la durata de pregătire a cadrelor de 3 luni, și se vor instrui doar președinți și secretari din comunele Regiunii Galați. Într-un „Raport asupra felului cum s'a desfășurat munca și cum a funcționat școala de Cadre a Sfatului Popular de 3 luni din Brăila, Seria I (1 Octombrie – 30 Decembrie 1952) și seria II (5 Ianuarie până în prezent- 5 Februarie 1953)” se justifică necesitatea ridicării nivelului politico-ideologic și profesional al cadrelor de conducere, dată fiind „înlocuirea elementelor necorespunzătoare din Comitetele Executive ale Sfatului Popular comunale, trimițând muncitori din fabrici și uzine”³².

În perioada 1 octombrie-17 decembrie 1952 a funcționat Școala de Cadre a Sfatului Popular de 3 luni din Brăila, unde Secțiunea de Cadre a Sfatului Popular Regional Galați a repartizat școlii un număr de 62 de cursanți, 59 bărbați și 3 femei președinți și secretari ai comunelor din Regiunea Galați - Raionul Galați, Bujorul, Măicânești, Tulcea, Făurei, Călmățui, Brăila, fără raionul Măcin. În această perioadă s-au predat 52 de lecții, predate de 41 de lectori activiști ai Cabinetelor de Partid Brăila și Galați și șefi de secțiuni din Regiunea Galați pentru lecțiile profesionale, organizate în 4 cicluri: Ciclul Constituția R.P.R., Ciclul

³⁰*Ibidem*, f. 39.

³¹*Ibidem*, f. 41.

³²*Ibidem*, f. 52.

Probleme Economice, Ciclul Lecției Practice și Ciclul Probleme de Politică Generală³³. S-au vizionat un număr de 14 filme documentare, 4 piese de teatru („Crângul de Călin”, „Hagi-Tudose”, „Năframă de Mătase”, „Bădăranii”) și un spectacol muzical, s-au citit un număr de 74 de cărți de literatură română și sovietică. După trei săptămâni s-a creat organizația de bază care își întocmea un plan de muncă. A abonat toți elevii la ziarul „Scânteia”, iar o parte la „România Liberă”, „Pace trainică”, și „Înainte”³⁴. Seria I s-a închis pe data de 30 decembrie 1952 iar în urma absolvirii celor 3 luni de școală s-au obținut 6 de „foarte bine”, 17 „bine”, 26 „satisfăcător” și 5 „insuficient”.

Seria a II-a a Școlii de Cadre a Sfaturilor Populare Brăila s-a deschis în ziua de 5 ianuarie 1953 la care au fost repartizați 60 de elevi veniți din raionul Brăila, Bujorul, Călmățui, Filimon Sârbu, Galați, Măcin, Măicănești, Tulcea. S-a constituit Organizația de bază P.M.R. iar pe lângă aceasta și Organizația de U.T.M. Pe data de 8 aprilie 1953 a început *seria III-a a școlii* cu 60 de elevi din regiunea Galați și Constanța, președinți, secretari de Sfaturi Populare comunale, șefi de secțiuni și instructori organizatorici de raioane. S-au predat 29 de lecții iar pe lângă orele prevăzute în cele 4 cicluri, săptămânal se țin ore de cultură generală: gramatică, română, aritmetică și geografie, ore susținute de către profesori repartizați de către Secția de Învățământ a Orașului Brăila. Lecțiile predate, după aprecierea colectivului de conducere al școlii, 9 au fost predate foarte bine, 15 bine și 5 mediocru. Cursanții mai slab pregătiți erau ajutați de asistenți, arătându-le cum se studiază, cum se conspectează materialul, oferindu-se și consultații individuale, metoda de pregătire a lecțiilor fiind cea a studiului individual. În școală, toți elevii erau abonați la ziarul „Scânteia”, și chiar și la „România Liberă”. S-au vizionat 5 piese de teatru, 10 filme documentare, s-a ținut în școală conferința științifică „Originea și evoluția omului” urmată imediat de film.

Pentru anul 1955 s-a dorit seminarizarea a 1.245 de cadre comunale și raionale (președinți de Sfaturi Populare Comunale, Secretari, Șefi secție organizatorice, instructori raionali, referenți cu documentarea, șef Oficii Juridice, șef secție secretariat raioane și orașe, șef birou rezolvarea cererilor, planificatori, delegați cu starea civilă, referenți pentru registru agricol, responsabil comisie de femei comunale, referenți contabili comunali, secretari de sfaturi populare comunale, președinți)³⁵ realizându-se 871 de seminarizări, organizate pe trei trimestre. Tot anul au funcționat 19 serii care au variat între 6 și 12 zile. Fiecare serie a avut la bază un program de lecții întocmit de către colectivul de responsabili ai cursurilor, împreună cu șeful Instruirii Cadrelor. În afară de lecții erau prevăzute și conferințe – axate pe subiecte diferite, cum ar fi despre situația internațională. Materialul bibliografic utilizat pentru studiu a fost asigurat din broșuri, ziare, colecție de legi și hotărâri, lecții multiplicat, lupta de clasă, material sovietic, instrucțiuni, hotărârile Partidului și Guvernului, o parte din hotărârile Comitetului

³³ *Ibidem*, f. 48.

³⁴ *Ibidem*.

³⁵ *Ibidem*, f. 137.

Executiv Regional Galați, material din clasicii marxism-leninismului³⁶. În afara orelor de studiu, cursanților li s-au creat condiții să poată viziona filme și piese de teatru.

Începând cu anul 1956, în Plenara CC al PMR din 27-29 decembrie 1956, dar și prin măsurile luate de Partid, s-a lărgit competența sfaturilor populare, pentru aceasta fiind nevoie de o „temeinică pregătire a cadrelor de conducere a comitetelor executive ale sfaturilor populare”³⁷ organizându-se seminariile pe probleme, cu durata de 10-12 zile, la aceste seminariile fiind aduși în primul rând președinții și secretarii comitetelor executive ale sfaturilor populare comunale. Lecțiile vor fi cât se poate de practice și concrete, acestea fiind expuse de cadre calificate, cu pregătire și experiență necesară în domeniu. „Organizarea unor asemenea seminariile contribuie la o pregătire temeinică și multilaterală a cadrelor de conducere a sfaturilor populare, asigurându-se astfel o îmbunătățire calitativă a activității sfaturilor populare”³⁸.

Programul seminariilor a fost întocmit pe următoarele cicluri de probleme³⁹:

- Probleme privind transformarea socialistă a agriculturii (GAC, SMT, GAS, întovărășiri agricole, cooperative agricole de producție);
- Probleme privind organizarea agriculturii, principalele plante cerealiere, principalele reguli agrotehnice, legumicultura, pomicultura și viticultura;
- Probleme privind creșterea animalelor și a păsărilor;
- Probleme privind sistemul financiar și bugetar al RPR., precum și evidența contabilă bugetară (se va trata în special problemele privind bugetul local și evidența contabilă de la comune);
- Probleme privind planificarea locală și planul tehnic al întreprinderilor de interes local;
- Probleme de statistică;
- Probleme privind întocmirea actelor sfaturilor populare și ale comitetelor executive, precum și probleme privind întocmirea actelor de stare civilă;

„Hotărârea Biroului Politic al C.C. al P.M.R., în legătură cu unele măsuri pentru îmbunătățirea compoziției cadrelor de conducere ale sfaturilor populare în vederea alegerilor de deputați” prevedea ca președinții și secretarii comitetelor executive ale sfaturilor populare comunale, să fie pregătiți în cursuri speciale cu durata de cca. 30 de zile. Prin aceste cursuri de mai lungă durată, președinții și secretarii comitetelor executive comunale vor putea să fie înarmați chiar de la începutul activității lor, cu cunoștințele de bază în problemele muncii organizatorice de masă, precum și în diferite domenii de activitate ale sfaturilor populare⁴⁰.

³⁶*Ibidem*.

³⁷*Ibidem*, f. 163.

³⁸*Ibidem*.

³⁹*Ibidem*, ff. 162-163.

⁴⁰*Ibidem*, f. 206.

În anul 1956, conform Conform HCM. nr. 434/22 martie 1956, în toate regiunile din țară, funcționau *seminarii cu durata de 30 de zile*. În baza acestei hotărâri, s-a modificat sistemul de studii de scurtă durată și au început *cursurile de seminarizare de o lună*, sistem menținut până în anul 1959, dată când s-a trecut la instructajele de 9 zile - cu referenții contabili, inspectorii, secretarii, delegații de stare civilă și șefii birourilor de personal al Secțiilor de Cadre raionale - sau la cursuri de seminarizare care au variat între 5 și 12 zile. Cursurile de 30 de zile au început pe data de 10 mai 1956 iar prin acestea „președinții și secretarii comitetelor executive comunale au avut prilejul să fie înarmați cu cunoștințele de bază în problemele muncii organizatorice de masă, precum și în diferite domenii de activitate ale sfaturilor populare”⁴¹.

În cele 30 de zile s-au predat 25 de lecții, pregătite și expuse de membrii Comitetului Executiv Regional, șefii ai Secțiunilor Regionale, Instructori Regionali, conducători ai diferitelor unități regionale. Lecțiile ce urmau să fie predate erau depuse cu câteva zile înainte de predare Comitetului care făcea observații asupra conținutului. Expunerea teoretică a problemei trebuia să fie coroborată cu munca practică, programul zilnic fiind de 10 ore pe zi: ore de predare, ore de studiu (individual sau colectiv) și ore de clasă (seminarii). Cu fiecare cursant s-a stat de vorbă încă de la prezentarea acestora la cursuri. S-a urmărit obținerea de informații despre⁴²:

- Pregătirea lui scolastică;
 - Pregătirea lui din punct de vedere politic (ce școli de partid sau pe linie de stat a urmat);
 - Ce funcții a mai avut înainte;
- Aceste informații ajutau la formarea unei opinii privind pregătirea fiecărui cursant în parte.

Programele întocmite au fost diferite de la președinți la secretari „mergându-se pe linia instruirii acestora în spiritul atribuțiilor stabilite de regulamentul de funcționare a sfaturilor populare”. În general, programele au cuprins⁴³:

- lecții din domeniul muncii organizatorice, lecții economice privind transformarea socialistă a agriculturii, lecții agricole și lecții profesionale.
- referate privind expunerea unor metode bune de muncă pentru generalizarea acestora, susținute de către președinții de comitete executive comunale;
- conferințe pe diferite teme: privind situația internațională, cu caracter științific, altele tratau aspecte ale măsurilor politice luate de către partid, Guvern;
- participarea la schimburi de experiență;

Lecțiile aveau o latură principală, teoretică, dar completată cu aspecte practice, de pe teren, cu multe exemple din activitatea sfaturilor populare. Asistenții își întocmeau planuri pe baza materialului bibliografic la fiecare serie

⁴¹ *Ibidem*.

⁴² *Ibidem*, f. 188.

⁴³ *Ibidem*, ff. 196-197.

completându-se cu tot ce era nou: hotărâri, decizii, instrucțiuni, iar pe toată perioada cursurilor făceau verificarea caietelor, dând indicații cu privire la studiul materialului și a modului de sistematizare al notițelor. Au avut loc două schimburi de experiență pe următoarele probleme⁴⁴:

1. Cum a muncit Comitetul Executiv al Sfatului Popular Traian Sat- Raion Brăila, în problema transformării socialiste a agriculturii și cum a sprijinit G.A.C Silistraru (sat component) în întărirea economică organizatorică a acestora;

2. Cum a muncit Comitetul Executiv al Sfatului Popular Comunal Munteni Raion Tecuci, pentru efectuarea lucrărilor din autoimpunere; S-a organizat vizionarea în colectiv a unor filme și piese de teatru, li s-au oferit cursanților cărți de literatură, reviste și ziare.

Din data de 26 ianuarie 1959 au început cursurile de 9 zile. Pentru perioada 26 ianuarie – 3 februarie 1959 au urmat și terminat cursurile 56 de cursanți din Brăila, Bujoru, Berești, Călmățui, Filimon Sârbu, Focșani, Galați, Liești, Măcin, Panciu, Tecuci, Vrancea. Programul cursurilor a cuprins un număr de 9 lecții, câte 9 ore pe zi timp de studiu și seminar. Cursul de 9 zile a evidențiat faptul că atât șefii de secție cât și instructorii aveau nevoie de un curs de mai lungă durată, doar 2 șefi de secție din 10 primind calificativul „foarte bine”.

Astfel, Școala Politică Administrativă de la Brăila îmbina teoria cu practica, cursurile și seminariile cu practica prin intermediul excursiilor și vizitarea diverselor întreprinderi. Școala Politică Administrativă de la Brăila a asigurat stabilitatea cadrelor comitetelor locale prin instruirea acestora conform instrucțiunilor primite pe linie de partid.

⁴⁴ *Ibidem*, f. 186.